

Swedish A: language and literature – Standard level – Paper 1
Suédois A : langue et littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Sueco A: lengua y literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)

Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)

Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write an analysis on one text only.
- It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse d'un seul texte.
- Vous n'êtes pas obligé(e) de répondre directement aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le souhaitez.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis de un solo texto.
- No es obligatorio responder directamente a las preguntas de orientación que se incluyen, pero puede utilizarlas si lo desea.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Skriv en analys av **en** av texterna nedan. Analysen ska innehålla kommentarer om vilken roll sammanhang, publik, mål, samt formella och stilistiska drag spelar.

Text 1

Med kultfolka i kulliga Cornwall

Små sagohus. Undersköna roslandskap. Bulliga kullar. Bakom varje kurva väntar ett nytt kapitel i Pittoreskboken. Vi åker husbil genom Englands vackraste trädgårdslandskap.

- 5 Hur beskriver man en kulle på vackraste sätt?

Frågan blir högaktuell redan första dagen. Till vänster kullar. Till höger kullar. Rakt fram och bakom oss? Jovisst!



- 10 Åsarna guppar i pistage-, rucola- och päronglassgröna böljande vågor genom landskapet i engelska Cornwall och slutar inte förrän havet tar vid. Men skjutsa tillbaka tiden en dag. Där står vi på kullerstensgården mitt ute på den engelska landsbygden utanför Exeter och dumglor på vårt fordon som vi hyrt för en vecka. Ska vi verkligen sova i den där? tänker vi båda. Ingen säger något.
- 15 Reströtta trycker vi in två alldeles för stora och plasthårda resväskor (misstag nummer ett) i Folkabussen och börjar brottas med växelspak, vänstertrafik och vårt eget humör.

– Okej. Vi ger den en natt. En natt! Sedan kan vi ju ta in på hotell, grymtar fotograf Johan.

- 20 – Eller ta tåget, piper jag, när vi varit nära döden i ytterligare en vinkelvass kurva.

- När vi baxat upp bakkdelen på vår sandstrandsfärgade buss till en helt okej säng och sussat en natt med fördragna rutgardiner möter vi Sagan. Nu, med utsövda ögon, ter sig landskapet som ett besök i en Beatrix Potter-bok. Solen är på vår sida när vi susar i väg åt sydväst från Exeter mot lilla byn Moretonhampstead, på smala vägar invid ihopkurade höbalar. Stundtals växer lövskogen över vägen och bildar en skuggig båge där solen silar ner.
- 25

- Vi möter bilar med surfbrädor som pekar ut som näbbar från taket. De är på väg till västkusten. Dit ska vi om ett par dagar. Men först åker vi genom Devon. Börjar nästan tro att alla i de små byarna måste avlägga trädgårdsprov innan de flyttar in.
- 30

- Allt är perfekt. Gårdarna är fyllda av vaniljfärgade rosor, cerise fingerborgsblomstänglar och flockar av babyblå hortensior. Murgröna kryper på stenarna och klängväxter har smockat fast sig på husväggarna. Landskapet spelas upp i maklig takt utanför fönstret. För ja, vi är ett sådant där ekipage som alla bråttombilister irriterar sig på. Om vi har tur kan vi klämma upp vår husbuss i 80, men varför skulle vi? Då missar vi ju alla "Plants for sale! 50 pence!" och "Home grown strawberries" längs vägen.
- 35

40 Med en handfull söta röda bär i magen är det trumpna reshumöret bortsopat. Redan första dagen börjar vi uppskatta Friheten. Friheten att inte ha något mål för dagen. Friheten att kunna välja vilken liten yttepyttväg som helst. Friheten att inte ha någon tid att passa.

45 För även om livet i husbil är ett rätt dyrt nöje (8 000 kronor för vår skrangliga VW-buss för en vecka) är det lätt att bli frihetsfrälst. Visst kan man ta stora A30 på nolltid, där Londonborna rusar fram för att ta sig till kusten på kortast tid, men vi väljer medeltidsstråken över den mytomspunna Dartmoorheden där fåren kurar ihop sig längs vägen och hästarna betar fritt på vidderna.

– Det finns bara en regel med den här – och det är att man måste heja på alla andra gamla Folkabussar, instruerade vår husbils-uthyrare Julian Carpenter när vi for i väg.

50 Det blir mycket hejande under veckan. Dessutom vill många, speciellt äldre brittiska män med läderansikten och minnen från svunna Folkatider, komma fram och prata. Smeka lacken. Tipsa om en vacker utflyktsort eller två. Tack vare dem hamnar vi i små cornwallska sydkustbyar som Looe (uttalas Loo) och Polperro. De liknar leksaksstäder. Gamla snirkliga skyltar, massor av fish & chips-take aways
55 och blomklädda gränder vid havet.

Nästa dag väljer vi bort stora staden Penzance för Mousehole strax söder därom. Rätt val. Åter magisk hummer på Old Coastguard Hotel med utsikt över ett solglittrande hav. Soppa med parmesan och sötpotatis till förrätt i sällskap med hembakat bröd som vi doppar i balsamvinäger.

60 Samma eftermiddag anländer vi till Land's End. En turistfälla med fina klippor och fula souvenirer. Tar in på stadscampingen i St Ives. Tittar ut över Atlanten och grillar ryggbiff på engångsgrill. Väljer mjuka nybakade scones med jordgubbssylt och tjock clotted cream till efterrätt.

65 Där och då bestämmer vi oss för att campa resten av livet och fundera vidare på hur man ska beskriva en kulle på ett rättvist sätt.

Caroline Engvall, www.hemtrevligt.se/icakuriren (mars 2007)

- Kommentera på vilket sätt och med vilken effekt skribenten använder språk och stilistiska grepp för att stödja framställningen av reseupplevelsen.
- Diskutera vilka tekniker som används i den här texten för att tala till en viss publik och för att få fram textens syfte.

Text 2



Vi är stolta över de svenskar som for till USA och klarade sig bra där. Liv Ullman och Max von Sydow som Kristina och Karl-Oskar i Jan Troells film *Utvandrarna* från 1971.

Juldagen 1965 bröts en mer än trettioårig tradition i Sveriges radio. Fram till dess hade varje år en prominent svensk, även kungen, hållit ett radiotal riktat till utlandssvenskarna. Men detta år släppte man fram den nyutnämnde kommunikationsministern Olof Palme. Och han höll ett tal som riktade sig till svenskarna i Sverige.

Han påpekade att invandringen ökat och att invandrarnas skäl att söka sig hit var många. Förutom flyktingar som drevs hit av andra världskriget hade vi huvudsakligen haft en arbetskraftsinvandring där Sverige aktivt sökt upp och lockat hit invandrare till en industri som ropade efter arbetare.

Men nu såg vi folk komma som flydde från politisk förföljelse eller människor som led sådan nöd att de sökte sig hit i hopp om ett bättre liv.

- Vi är ovana vid dylika minoriteter, sa Palme.

Och det var om de problem som en invandring kan medföra som Palme ville tala. Kulturkrockar kunde uppstå och fördomar hos svenskarna gjorde det svårare för invandrarna, som inte kände sig insläppta.

Och det var just de obetänksamma nålsticken eller skällsorden i vardagen som var förödande. Detta avsnitt av talet finns återgivet i en av Latin Kings låtar och har med rätta blivit berömt.

Men Palme påpekar att även om vi kräver att invandrarna ska följa svenska lagar och i görligaste mån anpassa sig till våra levnadsmönster så får vi inte kräva att invandrarna ska bli precis som vi.

Han tar ett exempel: vi är stolta över att svenskar som for till USA klarat sig bra, gjort en insats för samhället där, men också för att de bevarat sin svenskhet, manifesterad i midsommarfirande, matkultur och bibehållandet av kunskaper i svenska.

Så varför betraktar vi inte invandrarna i Sverige på samma sätt? Gläds åt deras egenart, tar till oss inslag i deras sätt att leva och tänka?

Vilket för oss över till klyschan ”mångkulturellt samhälle”. Vad menar vi egentligen med detta? Hur mycket *mång* i kulturellt avseende är vi beredda att acceptera?

Och vad är *anpassad*? En kines som inte kan ett enda ord engelska men som lever och arbetar och sköter sig i New York – är han anpassad? Spelar det någon roll?

Frågorna är många. Palme avslutar:

”Den framtid vi kan skönja kommer att föra med sig mycket av påfrestningar och svårigheter, när vi svenskar ska anpassa oss till en förändrad verklighet. Men ska vi kunna överleva måste vi lära oss att leva tillsammans med andra.”

Det är för att bidra till att åstadkomma detta, i stort och smått, i högtid och vardag, som Teskedsorden arbetar. Att lära oss att se oss själva när vi betraktar andra.

INGEMAR UNGE

FOTNOT: Palmes tal finns att läsa på internet. Googla på ”Tal till utlandssvenskar juldagen 1965”. Det går även att lyssna på talet på Youtube. Sök på ”Radioanförande om invandrarna”.

Så bidrar du till ökad tolerans

Teskedsorden är en stiftelse som arbetar för ökad tolerans i samhället och människor emellan. Den bildades hösten 2006 av *Tidningen Vi*. Du kan bidra till Teskedsordens arbete genom att skänka pengar på plusgirokonto 40 89 48-8 eller köpa vår symbol, en teskedsbrosch i silver.

Beställ broschén på www.teskedsorden.se. På hemsidan kan du också registrera dig som Teskedsorden-vän.



FOTO SCANPIX

Ingemar Unge, *Teskedsorden Tidningen Vi*, www.teskedsorden.se (juli 2011)

- Vilka tekniker används för att skapa sympati eller stöd för textens budskap?
 - Kommentera användandet av retoriska och stilistiska grepp i den här texten och effekten av dessa.
-